

WYROK Z DNIA 30 WRZEŚNIA 2009 R.
SNO 54/09

Jeżeli po wydaniu zaskarżonego wyroku sądu pierwszej instancji nastąpiło przedawnienie karalności, cofnięcie apelacji (odwołania) jest nieskuteczne, podlega ona rozpoznaniu, a sąd drugiej instancji uchyla wyrok w części rozstrzygającej o karze i umarza postępowanie w tym przedmiocie.

Przewodniczący: sędzia SN Henryk Gradzik.

Sędziowie SN: Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca), Grzegorz Misiurek.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Apelacyjnego oraz protokolanta po rozpoznaniu w dniu 30 września 2009 r. sprawy sędziego Sądu Okręgowego w związku z odwołaniem obwinionego od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 27 marca 2009 r., sygn. akt (...)

u c h y l i ł wyrok w zaskarżonej części i u m o r z y ł postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej za czyny opisane w punktach XIX i XX.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 27 marca 2009 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał sędziego Sądu Okręgowego za winnego popełnienia przewinień służbowych określonych w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm. – dalej: „u.s.p.”), polegających na tym, że jako przewodniczący IX Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w dniach: 4 lutego 2005 r., 11 lutego 2005 r., 13 kwietnia 2005 r., 5 maja 2005 r., 17 czerwca 2005 r., 20 czerwca 2005 r., 22 czerwca 2005 r., 23 czerwca 2005 r., 20 lipca 2005 r., 25 lipca 2005 r., 29 września 2005 r., 14 października 2005 r., 7 listopada 2005 r., 21 listopada 2005 r., 4 stycznia 2006 r., w datach bliżej nieustalonych, nie później niż 2 marca 2006 r. oraz nie później niż 3 marca 2006 r., w dniach 20 marca 2006 r., 24 kwietnia 2006 r. i 8 maja 2006 r. wyznaczył sędziów Sądu Rejonowego A. S. lub M. S., delegowanych do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym, do przewodniczenia w sprawach o wskazanych w wyroku sygnaturach, rozpoznawanych w postępowaniu odwoławczym, mimo że sędziowie ci nie byli uprawnieni do orzekania w tym charakterze, co stanowiło oczywistą i rażącą obrazę art. 46 § 1 u.s.p. Co do czynów opisanych w punktach: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII,

IX, X, XI, XII, XIII, XIV, XV, XVI, XVII i XVIII, obejmujących przewinienia popełnione w dniach: 4 lutego 2005 r., 11 lutego 2005 r., 13 kwietnia 2005 r., 5 maja 2005 r., 17 czerwca 2005 r., 20 czerwca 2005 r., 22 czerwca 2005 r., 23 czerwca 2005 r., 20 lipca 2005 r., 25 lipca 2005 r., 29 września 2005 r., 14 października 2005 r., 7 listopada 2005 r., 21 listopada 2005 r., 4 stycznia 2006 r., w datach bliżej nieustalonych, nie później niż 2 marca 2006 r. i 3 marca 2006r. oraz w dniu 20 marca 2006 r. Sąd na podstawie art. 107 § 1 u.s.p. umorzył postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej, zaś co do czynów opisanych w punktach XIX i XX, obejmujących przewinienia popełnione w dniach 24 kwietnia 2006 r. i 8 maja 2006 r., na podstawie art. 109 § 5 u.s.p. odstąpił od wymierzenia kary.

Sąd stwierdził, że w świetle zebranych dowodów popełnienie przez obwinionego zarzucanych przewinień dyscyplinarnych nie budzi wątpliwości. Obwiniony przyznał się do ich popełnienia i wyjaśnił, że doszło do tego z powodu ogromnej liczby spraw wpływających do Wydziału Odwoławczego i związanego z tym pośpiechu. Niezwłocznie po stwierdzeniu uchybień osobiście zawiadomił o nich przełożonego.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wskazał, że w świetle art. 108 § 2 u.s.p. przewinienia opisane w punktach I – XVIII, popełnione poczynając od dnia 4 lutego 2005 r. do dnia 20 marca 2006 r., objęte zostały przedawnieniem dyscyplinarnym, bowiem przed upływem trzech lat od ich popełnienia sprawa dyscyplinarna nie została prawomocnie zakończona. Prowadziło to do umorzenia postępowania co do tych przewinień, na podstawie art. 108 § 2 u.s.p.

W odniesieniu do pozostałych dwóch przewinień, popełnionych w dniach 24 kwietnia 2006 r. i 8 maja 2006 r., opisanych w punktach XIX i XX wyroku, Sąd Dyscyplinarny nie podzielił wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o wymierzenie obwinionemu kary upomnienia, lecz biorąc pod uwagę oceny dotyczące pracy sędziego Sądu Okręgowego, sposób jego działania, znikome natężenie winy i całkowity brak złej woli, uznał, że przewinienia te stanowią delikty dyscyplinarne mniejszej wagi w rozumieniu art. 109 § 5 u.s.p. i odstąpił od wymierzenia kary.

Od powyższego wyroku wniósł odwołanie obwiniony sędzia, zaskarżając orzeczenia zawarte w punktach XIX i XX. Wskazując, że także w tym zakresie przed uprawomocnieniem się wyroku nastąpiło przedawnienie karania, wnosił o uchylenie w tej części zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania.

W dniu 18 września 2009 r. obwiniony złożył pismo, w którym oświadczył, że cofa wniesione odwołanie.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 108 § 1 i 2 u.s.p. po upływie trzech lat od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a w razie jego wszczęcia przed upływem tego terminu, przedawnienie dyscyplinarne następuje z upływem lat pięciu od chwili czynu.

Jeżeli jednak przed upływem trzech lat od chwili czynu sprawa nie została prawomocnie zakończona, sąd dyscyplinarny orzeka o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego, umarżając postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Sytuacja taka nastąpiła w rozpoznawanej sprawie, w której przed uprawomocnieniem się wyroku Sądu pierwszej instancji doszło do przedawnienia także czynów opisanych w punktach XIX i XX wyroku, popełnionych w dniach 24 kwietnia 2006 r. i 8 maja 2006 r.

Zgodnie z art. 108 § 1 i 2 u.s.p. (podobnie reguluje to art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.) przedawnienie karalności stanowi przesłankę wyłączającą dopuszczalność wszczęcia postępowania, a w jego toku powoduje konieczność umorzenia postępowania z urzędu.

Przepisy u.s.p. nie regulują sytuacji jaka wystąpiła w rozpoznawanej sprawie, w której przed uprawomocnieniem się wyroku Sądu Dyscyplinarnego pierwszej instancji doszło do przedawnienia karalności, a obwiniony cofnął odwołanie wniesione od tego wyroku. Zgodnie zatem z art. 128 u.s.p. stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, a więc odpowiednio: art. 432, 439 § 1 pkt 9 i art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

W świetle art. 432 k.p.k. cofnięty środek odwoławczy sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania, chyba że zachodzi jedna z przyczyn wymienionych między innymi w art. 439 k.p.k., który w § 1 pkt 9 stanowi, że niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia, sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt. 5, 6 i 8-11. Tą przyczyną, wskazaną w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., jest przedawnienie karalności.

Stosownie zatem do art. 432 w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 i art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. – jeżeli po wydaniu zaskarżonego wyroku sądu pierwszej instancji nastąpiło przedawnienie karalności, cofnięcie apelacji (odwołania) jest nieskuteczne, podlega ona rozpoznaniu, a sąd drugiej instancji uchyla wyrok w części rozstrzygającej o karze i umarża postępowanie w tym przedmiocie.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części i umorzył postępowanie w zakresie wymierzenia kary dyscyplinarnej za czyny opisane w punktach XIX i XX.